

Daha ileriye... En iyiye...

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

20.YÜZYIL SİYASİ TARİHİ

Doç.Dr.Sadık ERDAŞ

Savaş Öncesi Gelişmeler

İSPANYA İÇ SAVAŞI

İTALYA'NIN HABEŞİSTAN'I İŞGALİ

ALMANYA'DA NAZİ İKTİDARI

İspanya İç Savaşı 1936-1939

İspanya iç savaşının özelliği, 1.Dünya savaşından önceki blokların çatışması devresinde olduğu gibi, 1936'dan itibaren Berlin-Roma mihverinin Sovyet Rusya ve komünizme açmış olduğu mücadelenin, iki taraf arasındaki uçurumu bu iç savaş sırasında daha da derinleştirmesi ve batılı demokrasilerin de bu mücadelede son derece zayıf hareket etmeleridir.

Berlin-Tokyo mihverine gelince, Japonya İspanya iç savaşını, Çin'e saldırmak için değerli bir fırsat olarak kullanacaktır.

İspanya iç savaşının sebepleri, bu memleketin 19. yüzyılın başından beri içinde bulunduğu istikrarsızlık ve iç karışıklıklarda yatmaktadır.

1. Dünya savaşından sonra komünizmin milletlerarası münasebetlere bir faktör olarak girmesi, İspanya'nın iç düzensizliğini daha da şiddetlendirmiştir.

İspanya İç Savaşı

- ▶ 1902-1923 arasında siyasi bir istikrarsızlık var. 33 hükümet değişikliği yaşandı.
- ▶ Bu siyasal istikrarsızlığa, İspanya'nın kronik derdi haline gelen ekonomik sıkıntılar da eklendi. Ülkeye siyasal ve ekonomik bir düzen vermek isteyen ordu, 1923 Eylülünde bir darbe ile iktidarı ele aldı ve monarşiye dokunulmaksızın, başbakanlığa General Primo de Rivera geçti.
- ▶ Rivera, Mussolini'yi örnek alarak, faşist bir diktatörlük kurma yoluna gitti.
- ▶ Bütün demokratik müesseselere son verdi. Bununla beraber, bir ekonomik kalkınma ve batılılaşıma çağırını da açtı. Rivera altı buçuk yıl iktidarda kaldı. Fakat İspanya'nın meselelerine köklü bir çözüm yolu getiremedi. Diktatörlüğü süresinde, sağ daha şiddetli sağcı oldu, sol da daha çok sola kaydı. Bir denge unsuru olabilecek mutedil gruplar ise daha çok zayıfladı.
- ▶ Rivera, 1930 Ocak ayında istifa etti ve onun ayrılmasından sonra İspanya'da tekrar anayasalı rejim başladı. Fakat anayasalı rejim İspanyayı 1936 da iç savaşın patlamasına kadar sürecektir karışıklıklar içine attı.

100

- 1930 ve 1931 de birçok cumhuriyetçi ayaklanmalar oldu. 1931 Nisanında yapılan belediye seçimlerinde Cumhuriyetçiler ezici bir zafer kazanınca, Kral Alfonso, tahtından feragat etmeden ülkeyi terk etti ve Cumhuriyet ilan edildi.
- Kurucu Meclis seçimlerinde solcular ve cumhuriyetçiler kesin bir zafer kazandı. Solcuların bu zaferi, Sağ'ın tepkisini şiddetlendirdi ve İspanyayı iç savaşa götürecek gelişmeler başladı.
- Cumhuriyet rejiminin ilk Cumhurbaşkanı Alcala Zamora ve Başbakanı da Azana idi.
- Azana'nın, Meclis'teki solcu çoğunluğa dayanarak çıkardığı bir dizi kanunlarla, Kiliseye karşı hücumla geçti. Kilise okulları kapatıldı ve kilisenin malları elinden alındı. Din adamlarına hükümetten yapılan yardımlar kesildi.
- Ayrıca, köylünün durumunu düzeltmek için toprak reformlarına girilmek istendi. Bu reform işi ağır gidince köylüler kuvvet yoluyla zenginlerin topraklarını ellerinden almaya başladı. Bu ise halk arasında, silahlı çatışmalara sebep oldu. Hükümet köylülerin bu hareketini hoşgörölölükle karşıladı. Sol'un bu davranışına karşı sağcı tepkinin kendisini hissettirmesi kaçınılmazdı.

İspanya İç Savaşı

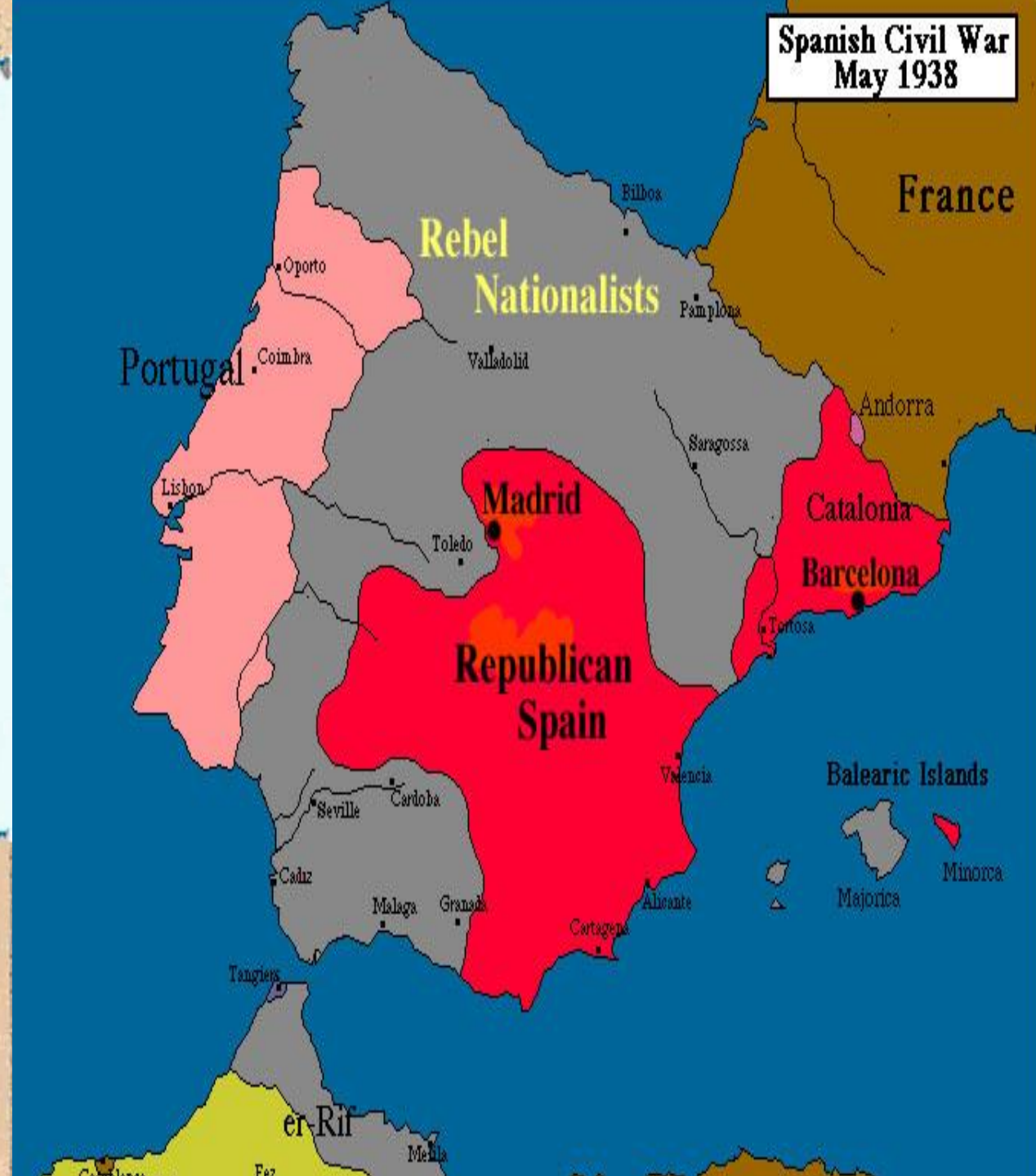
- ▶ 1933 Kasımında yapılan seçimleri solcular her yerde kaybettiler. Alfonso taraftarı şimdi monarşi istiyorlardı. Primo de Rivera'nın oğullarından birinin liderliğinde bulunan Sağcı Falanjist'ler bir kuvvet olarak belirdiler. Falanjist Parti, İtalya'daki Faşist Partisini kendisine örnek almıştı. Sağcı tepki, bu sefer sol'un hareketlerini şiddetlendirdi.
- ▶ 1934 Ekiminde Asturias'daki maden işçileri ayaklandı ve yapılan çarpışmalarda 3.000 kişi kadar öldü. Ülke genelinde yağmacılık başladı. Bu gelişmeler içinde 1936 Şubatında yapılan seçimleri solcular yine kazandı ve Azana, bir Halk Cephesi hükümeti kurdu. Solcular hapisten çıkarılıp, bu sefer hapishaneler sağcılarla dolduruldu.
- ▶ Ordu, Genelkurmay Başkanı General Franco'nun liderliğinde bir hükümet darbesi yapmak istediye de başaramadı ve General Franco Kanarya Adalarına vali atandı ve birçok subaylar da emekliye sevk edildi.

İspanya İç Savaşı

- 1936 Temmuzunda solculardan Castillo adlı birisinin öldürülmesi üzerine, solcular da, Primo de Rivera'nın Maliye bakanlarından ve monarşist muhafazakâr Calvo Sotelo'yu öldürünce 17 Temmuz 1936 da, İspanyol Fas'ındaki askerler ayaklandı ve bu ayaklanma güney İspanyaya da yayıldı.
- General Franco Kanarya adalarından Fas'a gelerek ayaklanmanın liderliğini ele aldı. Böylelikle İspanya iç savaşı patlak vermişti.
- İspanya iç savaşında **sağcılara Milliyetçiler, solculara da Cumhuriyetçiler** denilmiştir. İç savaş çıkınca, köylüler, şehirlerdeki işçiler, komünistler sosyalistler, sendikalistler ve anarşistler Cumhuriyetçilere katılmışlardır.
- İspanya'nın maden ve tarım bakımından zengin bölgeleri Cumhuriyetçilerin elindeydi. Cumhuriyetçiler, Valencia'da sosyalistlerden Largo Caballero başkanlığında bir hükümet kurdular. Ancak askeri kuvvet bakımından çok zayıftılar. Buna karşılık, ordunun bütün subay kitlesi Milliyetçilere katıldı. Milliyetçilerin ilk anda 27.000 kişilik düzenli bir askeri kuvveti vardı.

İspanya İç Savaşı

- Milliyetçiler de General Franco'nun başkanlığında Burgos'da bir hükümet kurdular ve bu hükümet 1936 Kasımında İtalya ve Almanya tarafından derhal tanındı.
- İspanya iç savaşı gayet karışık milletlerarası gelişmelerle üç yıl sürmüştü ve 1939 Martında Milliyetçilerin Madrid'e girmeleri ile Milliyetçilerin zaferi ile sonuçlanmıştır.
- İspanya iç savaşı ile yakından ilgilenen başlıca devletler, **Sovyet Rusya, İtalya ve Almanya** olmuştur. Sağ-Sol mücadelesi sırasında Sovyet Rusya solcuları, İtalya ve Almanya sağcıları desteklemişlerdi. İç savaşın çıkması Sovyet Rusya'da Cumhuriyetçiler lehine büyük gösterilerin yapılmasına neden oldu. Komintern, Cumhuriyetçilerle sıkı temas kurarak Cumhuriyetçilerin harekâtını idare etmeye çalıştı. Sovyet ajanları Avrupa pazarlarından Cumhuriyetçiler için silah ve malzeme satın aldılar. Sovyet Rusya'nın İspanyaya uzaklığı ve deniz gücünün zayıf olması daha aktif bir katkı vermesini engelledi.

İspanya İç Savaşı

- İtalya'nın iç savaşa müdahalesi ve Milliyetçilere yaptığı yardım çok daha geniş oldu. İtalya, İspanya'da solcuların egemenliğinden hoşlanmadığı gibi, **Milliyetçilerin zaferi Akdeniz'de İtalya'nın durumunu çok daha kuvvetlendirecek**, İngiltere ile Fransa'nın da durumları zayıflayacaktı. Birçok memleketlerden kişisel gönüllülerin İspanyaya giderek Cumhuriyetçilerin safına katılması İtalya'nın işini kolaylaştırdı ve **gönüllü adı altında birçok İtalyan askerleri Milliyetçilerin yardımına gönderildi**. Bundan başka İtalya deniz yoluyla Milliyetçilere silah ve malzeme yardımında bulundu.
- Almanya'ya gelince, o da Milliyetçileri destekledi. Çünkü İspanya'da Faşistlerin egemen olması halinde, Fransa İspanya ile Almanya arasında sıkışmış olacaktı. Bununla beraber Almanya'nın Milliyetçilere yaptığı yardım İtalya'dan daha az olmuştur. İspanya iç savaşı sırasında Almanya ile İtalya arasındaki bağlar, Avrupa'daki diğer buhranlara paralel olarak daha da kuvvetlenmiştir.
- Fransa'da bu sırada Halk Cephesi hükümetinin, yani solcuların iktidarda bulunması, Fransız hükümetinin sempatisini Cumhuriyetçilere kaydırmıştır. Fransız Hava Bakanı Cot, Cumhuriyetçilere Fransız hava kuvvetlerinden uçaklar ve başka malzeme göndermiştir. Fakat bu işi gizli yapmıştı. Çünkü Fransa Cumhuriyetçileri açıkça desteklemeye gidemedi. İngiltere'nin durumu Fransa'nın da hareket serbestisini frenledi.

İspanya İç Savaşı

- İngiltere'de İşçi Partisi Cumhuriyetçilerin tarafını tuttu ve hükümet üzerinde bu yolda baskı da yaptı. Fakat İngiliz hükümeti İspanya iç savaşı karşısında açıkça cephe almadı. Çünkü İngiliz kamuoyu barış taraftarıydı ve İngiltere'nin krizlere karışmasını istemiyordu. 1937 Mayısında Başbakanlığa Neville Chamberlain'in gelmesi ile yatıştırma politikası büyük bir hız kazandı.
- İngiltere, İtalya'nın Habeşistan'ı işgalinden sonra, bu devletin Almanya'nın kucağına atılmasını önlemek için İtalya'ya karşı yumuşak bir durum almış ve 2 Ocak 1937 de **Centilmenlik Anlaşması** yapmıştı.
- Bu anlaşma ile iki devlet, birbirlerinin Akdeniz'deki menfaatlerine saygı göstereceklerdi. Bunu 16 Nisan 1938 de, ikinci bir anlaşma ile iki devlet, Afrika sömürgelerindeki ilişkilerini düzenliyorlardı ki, bu Habeşistan'ın İtalya'ya ilhakının İngiltere tarafından resmen tanınması demekti.

İspanya İç Savaşı

- 1937 de Japonya'nın Çin'e saldırması da İngiltere'yi Avrupa'da yumuşak bir politika izlemeye daha kuvvetle itmiştir. İngiltere'nin bu durumu karşısında Fransa yalnız kalınca, 1936 Ağustosunda İspanya iç savaşı için “**Karışmazlık ilkesini**” ortaya attı. Yani **devletler İspanya iç savaşına hiçbir şekilde müdahalede bulunmayacaklar ve taraflardan hiçbirine yardım etmeyeceklerdi.**
- İngiltere, Fransa, Sovyet Rusya, Almanya ve İtalya'nın da dâhil olduğu 15 devlet bu ilkeyi benimsedi ve Londra'da 1936 Eylülünde devamlı bir “**Karışmazlık Komitesi**” kuruldu. Komite karışmazlık ilkesinden doğan meseleleri ele alacaktı. Karışmazlık Komitesi, Sovyet Rusya, İtalya ve Almanya'nın yardım ve müdahalelerine hiçbir değişiklik getiremedi. **Komite, İspanyaya dışardan silah ve malzeme gönderilmesini önlemek için 1937 Nisanında, İspanya kıyılarını bölgelere ayırarak, her bölgenin kontrolünü Fransa, İngiltere, İtalya ve Almanya'ya verdi.**
- Mayıs ayında bir Alman gemisinin Cumhuriyetçi uçaklar tarafından batırılması üzerine, bir Alman uçak filosu Cumhuriyetçilere ait Almeria'yı bombardıman etti ve arkasından da Almanya ve İtalya bu deniz kontrolünden çekildiler.
- Denizaltı korsanlığı da başka bir mesele oldu. 1937 yazında bazı Sovyet, İngiliz ve Fransız gemileri Akdeniz'de meçhul denizaltılar tarafından batırıldı. Bu meseleyi ele almak için 1937 Eylülünde Nyon Konferansı toplandıysa da, Sovyetlerin İtalyan denizaltılarını korsanlıkla itham etmesi üzerine, İtalya ve Almanya bu konferansa katılmadılar.

Guernica, Pablo Picasso tarafından yapılan, Nazi Almanyası'na ait 28 bombardıman uçağının 26 Nisan 1937'de İspanya'daki Guernica şehrini bombalamasını anlatan, 7,76 m eninde ve 3,49 m yüksekliğinde anıtsal tablodur.

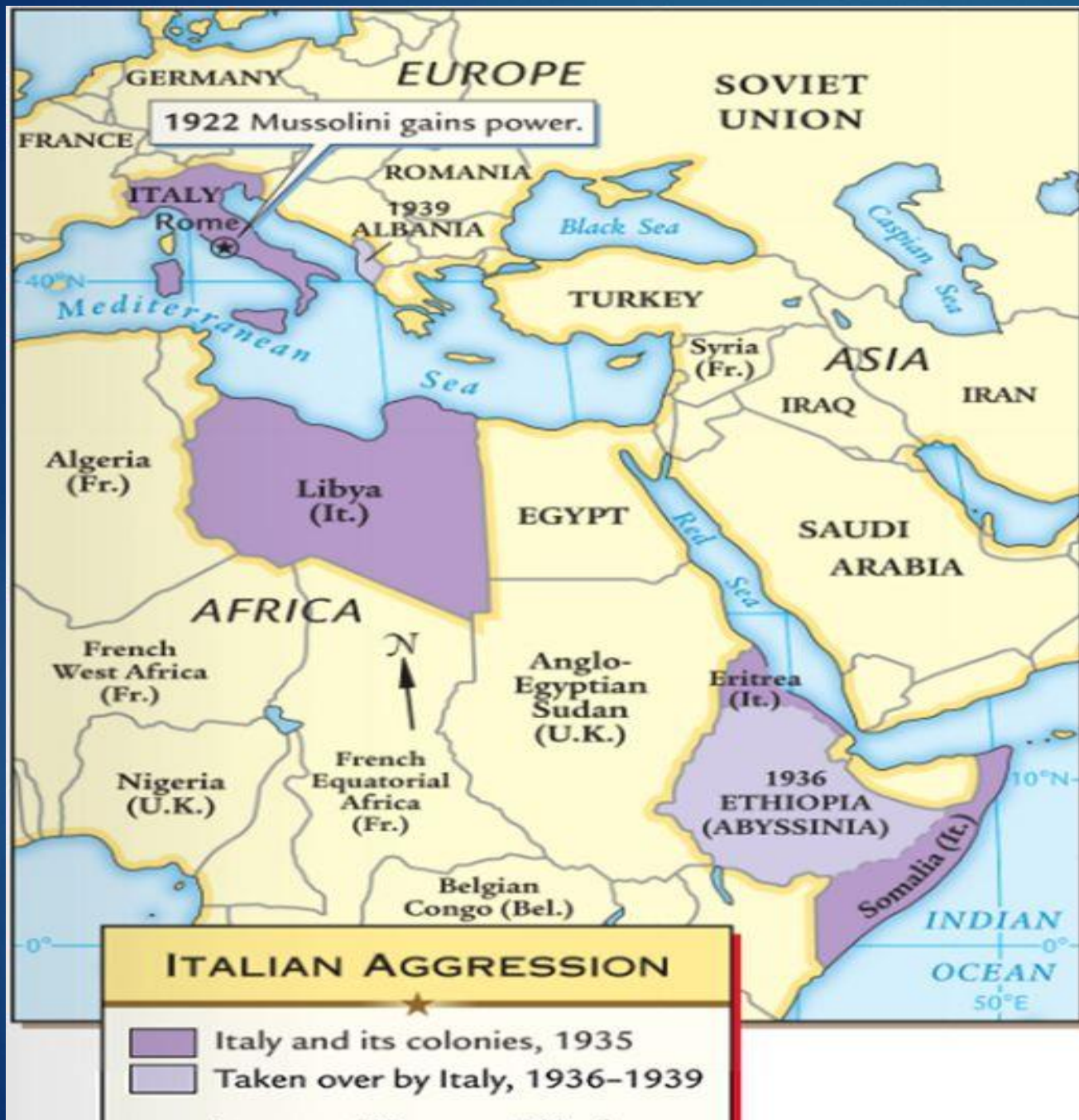

İspanya İç Savaşı

- Karışmazlık Komitesi, 1938 Nisanında, İspanya'daki bütün yabancı gönüllülerin kademe kademe çekilmesi için bir plan kabul etti. 1938 yılının başında Milliyetçilerin hızlanan askeri harekâtı, 1939 başında iç savaşı sona erdirdi.
- Birleşik Amerika İspanya iç savaşına herhangi bir şekilde bulaşmamak için özel bir çaba harcadı. Bunun için de 1937 Ocak ayında yeni bir tarafsızlık kanunu çıkararak, savaşan taraflara silah ve malzeme satışını yasakladı.
- İspanya iç savaşı üç yıl kadar sürdü.
- Sonunda Milliyetçiler bütün İspanyaya egemen oldular. 1938'den itibaren Milliyetçilerin ilerlemesi hızlandı.
- Barselona ve Madrid Cumhuriyetçiler tarafından inatla savunuluyordu. 1939 Şubatında Barselona ve Mart ayında Madrid Milliyetçilerin eline geçti ve böylece Cumhuriyetçilerin direnci kırılmış oldu.
- İtalya'nın çok istediği gibi Doğu Akdeniz'de yeni bir faşist rejim daha ortaya çıkmıştı.

İtalya'nın Habeşistan'ı İşgali

- ▶ İtalya, Habeşistan ile 19. yüzyılın sonlarında ilgilenmiş, bu ülkeyi ele geçirmek istemiş, lakin başarısızlığa uğramıştı. Faşizmin iktidara gelmesinden sonra İtalya'nın karşılaştığı **ekonomik problemler**, bakışlarını ve ihtiraslarını tekrar bu toprağa yöneltti.
- ▶ 1.Dünya Savaşından sonra İtalya önemli bir **nüfus problemi** ile karşı karşıya geldi. 40 milyonluk İtalya'nın nüfusu yılda 700.000 artmaktaydı. 1932 de yapılan hesaplara göre, bundan sonraki 15 yıl içinde İtalya'nın nüfusu 8-10 milyon daha artacak ve 50 milyonu bulacaktı.
- ▶ Halbuki İtalya'nın toprakları, Fransa, İspanya ve Almanya'nın yarısı kadardı. 1. Dünya Savaşından önce İtalya bu probleme bir çare bulmuş ve her yıl yarım milyon kadar İtalyan başta Birleşik Amerika olmak üzere başka memleketlere göç etmekteydi
- ▶ **İkinci** ekonomik mesele, İtalyan endüstrisinin ham madde kaynakları idi. **İtalya kuvvetli bir endüstriye sahip, lakin bu endüstrinin ham madde kaynakları bakımından tamamen dışarıya bağlı idi.**
- ▶ Üçüncü olarak, 1929 dünya ekonomik buhranı bütün memleketleri autarcie'ye yani kendi kendine yeterlik, kendi yağı ile kavrulma politikasına götürmüştü. Bu, milletlerarası ticaretten adeta kapalı ekonomiye dönüş demektir. Bu durum, tabii kaynakları zayıf olan İtalya üzerinde büyük etki yaptı. **1929'dan itibaren İtalyan ekonomisi sarsıntılar içine girmeye başladı.** Bütçe ve dış ticaret dengesi devamlı açık veriyordu.
- ▶ Bu ekonomik etkenler İtalya'yı, el değmemiş zenginliklere sahip olan Habeşistan'a doğru itti.

In 1935, Mussolini began his campaign to create an Italian Empire by invading Ethiopia

The Italian army easily defeated the Ethiopians

Ethiopian soldiers defending their country from the Italian military

- ▶ Almanya'nın Versay kayıtlarından kurtulma çabalarının İngiltere ve Fransa tarafından gereken şiddette bir tepki ile karşılanamaması, Mussolini'nin aradığı müsait zamanın işaretleri olmuştur. Avrupa'nın bu durumu karşısında, Mussolini, Avrupa dışı bir alanda toprak ele geçirme teşebbüsünün, engelleyici bir tepki ile karşılaşmayacağını hesaplamıştır. Bunun için de 1935 yılını seçmiştir. Çünkü görmüştür ki, Almanya'nın silahlanması karşısında İngiltere hareketsiz kalmayacak ve o da silahlanma yoluna gidecektir.
- ▶ Almanya'nın daha 1934 yılında silahlanmaya başlaması üzerine Fransa İtalya'ya yanaşınca Fransa tehlikesi bertaraf edildi. İki devlet arasında 7 Ocak 1935 de Mussolini-Laval Anlaşması veya Roma Anlaşmaları denen anlaşmalar imzalandı.
- ▶ Bu anlaşmalarla İtalya Tunus üzerindeki iddialarından vazgeçiyor, Avusturya'nın bağımsızlığı teminat altına alınıyor, iki devlet Almanya'nın silahlanması karşısında ortak harekete karar veriyor ve Afrika'daki sömürgeleri konusunda bazı ufak tefek düzenlemeler yapılıyordu.
- ▶ Bu anlaşmalarda Habeşistan hiç söz konusu olmamıştır. Lakin sonraki gelişmeler göstermiştir ki, Mussolini ile Laval arasındaki görüşmelerde Habeşistan da bahis konusu olmuş ve Laval Fransa'nın bu konudaki ilgisizliğini açıklamıştır. Roma Anlaşmalarının imzalandığı gün Mussolini'nin General de Bono'yu Eritre Yüksek Komiserliğine tayin etmiş olması bu bakımdan ilgi çekicidir.

- 1935 Nisanında İngiltere, Fransa ve İtalya arasında yapılan ve Almanya'nın silahlanmasının görüşüldüğü Stresa Konferansı, Mussolini'nin harekete geçme kararını kesinleştirmiştir. Mussolini bu konferansta görmüştür ki, bu iki devletin dikkati Avrupa üzerinde toplanmıştır ve Almanya'ya karşı bu iki devlete yaptığı hizmet karşılığında Habeşistan'ı ilhak ederse, herhangi bir tepki ile karşılaşmayacaktır.
- İtalya'nın Habeşistan'ı istilaya gitmesini sağlayacak sebep 1934 Aralık ayında ortaya çıkmıştı. Habeşistan-Somali sınırında bulunan Walwal'de Habeş ve İtalyan askerler arasında 5 Aralık 1934 günü çarpışmalar ve her iki taraftan da ölenler oldu. İtalya Habeşistan'dan tazminat isteyip Habeşistan da buna yanaşmayınca olay büyüdü.
- Ekim 1935 günü, İtalyan uçakları kuzey Habeşistan'daki Adowa ve Adigrat şehirlerini bombardıman ederek Habeşistan'ı istilaya başladı. Her iki şehir de üç gün sonra İtalyanların eline geçti. Adowa'nın işgali ile İtalya 1896 yenilgisinin intikamını alıyordu.
- Milletler Cemiyeti İtalya'nın bu saldırısı karşısında, Mançurya meselesinde olduğundan daha enerjik davrandı ve İtalya'nın saldırgan olduğuna ve bu sebeple de Paktın 16'ıncı maddesinde öngörülen zorlama tedbirlerinin uygulanmasına karar verdi. Buna göre, İtalya'ya, silah, stratejik malzeme ve maddeler satılmayacak ve kredi açılmayacaktı. Yalnız bu petrol, demir ve kömür istisna edilmişti.

- Milletler Cemiyetinin kabul ettiği sanksiyonlar bütün küçük devletler tarafından desteklenmişti. Küçük devletler, barışın korunması garantisini Milletler Cemiyetinin kolektif güvenlik sisteminde bulmaktaydılar. Lakin İtalya'ya karşı kabul edilen sanksiyonların işleyebilmesi ve etkili olabilmesi ise ancak büyük devletlerin davranışına bağlı idi. Özellikle İngiltere ile Fransa'nın ortak hareketi önemliydi. İki devlet arasındaki bu ortak hareket ise kurulamadı.
- Çünkü Fransa Roma Anlaşmaları ile İtalya'yı zaten serbest bırakmıştı. Bunun için, sanksiyonlar meselesinde Fransa gayet gevşek davrandı. Sovyet Rusya ve diğerk küçük devletler zorlama tedbirleri içine petrolün de sokulmasını istedikleri zaman Fransa buna karşı geldi. Bununla da yetinmeyip, İngiltere'nin de İtalya'ya karşı sert harekete girişmesini önlemeye ve frenlemeye çalıştı. Fransa'nın bu durumu karşısında İngiltere de gerçekten ileri gitmeye cesaret edemedi.
- Esasında **İtalya'nın Habeşistan'a yerleşmesi üç bakımdan İngiltere için bir tehlike** ortaya çıkarıyordu. **Bir defa**, Habeşistan'ı ele geçiren İtalya Nil nehrinin önemli bir kaynağını da kontrolü altına almış olacaktı. Nil'in kollarından Mavi Nil, Habeşistan'daki Tana gölünden çıkmaktaydı.
- **İkincisi**, İtalya'nın Habeşistan'a saldırması İtalya'nın Akdeniz'deki deniz gücünü de ortaya çıkardı. Yıllardan beri Akdeniz'de deniz üstünlüğünü elinde tutan İngiltere şimdi kuvvetli bir rakiple karşı karşıya kalıyordu. **Üçüncüsü**, Habeşistan'a yerleşen İtalya, Kızıldeniz'in Hint Okyanusuna çıkış kapısına da egemen bir duruma geçecekti.

- İngiltere'nin imparatorluk menfaatleri bu derece önemli tehdit ve tehlike ihtimalleri ile karşılaşmasına rağmen, Fransa'nın yatıştırma politikası İngiltere'yi de frenledi. Belki Almanya ile Birleşik Amerika, özellikle ekonomik zorlama tedbirleri konusunda İngiltere'ye destek olabilirlerdi. Fakat bu da mümkün olmadı. İtalyan-Habeş savaşının çıkmasını Almanya kendi yararı için kullandı ve 1936 Martında, Versay'ın, Ren bölgesinin askerlikten tecrit edilmesine ait hükümlerini ilga etti. Üstelik bu buhran sırasında Almanya ve İtalya birbirlerine yaklaştılar ve Berlin-Roma Mihveri kuruldu.
- Birleşik Amerika'ya 1933'den itibaren Avrupa'nın buhranlar içine sürüklenmesi karşısında bu buhranlar içine sürüklenmekten için **infirad** politikasına daha fazla bağlanmıştır. Bu nedenle **1935 Ağustosunda Tarafsızlık Kanunu'nu** çıkarmıştır. Bu kanuna göre, **bir savaş halinde, Başkan, savaşan taraflara silah ve malzeme satılmasını yasaklayabilirdi.** Amerika İtalya-Habeş savaşına bu kanunu uyguladı. Bu ise, Habeşistan'ın Amerika'dan silah satın almasını imkansız kıldı ki, sonuç olarak, Tarafsızlık Kanunu İtalya'nın işine yaradı.
- Fransa, Almanya ve Birleşik Amerika'nın bu durumları İngiltere'nin öne atılmasını engelledi. İngiltere, Fransa'yı da beraberinde götürebildiği kadar, Milletler Cemiyeti ile işbirliği yapma politikasını tercih etti.

-
- Bununla beraber, İtalya-Habeş savaşının **İngiltere'nin Akdeniz'deki politikası üzerinde bazı etkileri** oldu. İtalya'nın zorlama tedbirleri konusunda küçük devletleri tehdit etmesi üzerine, **İngiltere ile Yugoslavya, Yunanistan ve Türkiye birbirlerine karşılıklı garantiler verdiler.** Herhangi birinin bir saldırıya uğraması halinde birbirlerine yardım vaad ettiler. **İkinci** olarak, **İngiltere Mısır ile anlaşma** yoluna gitti ve Ağustos 1936 ittifakı ile Mısır'ın bağımsızlığını kabul ederek, Süveyş Kanalı bölgesi hariç, Mısır'dan tamamen çekildi.
 - 5 Mayıs'ta Adisababa İtalyanlar tarafından işgal edildi. 9 Mayıs'ta da Habeşistan'ın İtalya'ya ilhakı ilan edilip, İtalya Kralı aynı zamanda Habeşistan İmparator'u unvanını aldı. Böylece, bütün dünyanın gözü önünde Milletler Cemiyetinin bir üyesi, başka bir üyenin Paktın teminatı altında bulunan bağımsızlık ve egemenliğini ve varlığını ortadan kaldırdı.

Almanya'da Nasyonal-Sosyalist Partinin İktidara Gelmesi

Nasyonal-Sosyalist Alman İşçi Partisi'nin veya kısa adı ile **Nazi Partisi'nin** başlangıcını, 1918'de Munich'de kurulan Alman İşçi Partisi teşkil eder. Bu parti 1920'de Nasyonal-Sosyalist Alman İşçi Partisi adını almış ve 1920-24 arasının karışıklıklarında sağcı akım içinde sivrilmeye başlamıştır. Fakat Partinin kuvvetlenmesinde, 1919 Eylülünde Alman İşçi Partisine üye olan Adolf Hitler'in, partinin liderliğini ele alması ve mücadeleci faaliyeti başlıca rolü oynamıştır. Nazi Partisi daha ilk kuruluşundan itibaren, hücum kıtaları anlamına gelen SA'lar (Sturm Abteilung) ile militarist bir yapıya dayanmıştır. 1925'de de, partinin kendi polis kuvvetini teşkil eden ve muhafız kıtaları anlamına gelen SS'ler (**Schutz Staffeln**) teşkil edilmiştir. **Her iki teşkilat da**, parti toplantılarında, sokak gösterileri ve yürüyüşlerinde ve özellikle komünistlerle mücadele ve çarpışmalarda partinin **adeta askeri gücünü teşkil etmiştir**.

Nazi Partisi, 1924 Mayıs seçimlerinde **1.918.000** oy (% 6.6) ve 32 milletvekiliği ile ilk defa Alman parlamentosuna (Reichstag) girmiştir. Lakin Dawes Planının kabulünden sonra yapılan **1924 Aralık seçimlerinde**, **309.000** oy (% 3) ve 14 milletvekilliğine düşmüştür. Bundan sonraki 4 yıllık devrede biraz daha zayıflamış ve 1928 Mayıs seçimlerinde ancak 810.000 oy ve 12 milletvekiliği kazanabilmiştir. **İlgi çeken bir nokta da, aynı devre içinde komünistlerin de belirli bir oranda gerilemesidir**. 1924 Mayıs seçimlerinde Komünist Partisi 62 milletvekiliği kazanmış iken, 1924 Aralık seçimlerinde bu sayı 45'e düşmüş ve 1928 Mayıs seçimlerinde ise biraz yükselerek 54'e çıkmıştır.

1929 dünya ekonomik buhranının Alman ekonomisi üzerindeki kötü etkileri, Nazi Partisine, iktidar yolunu açtı.

1929 yılında endüstri üretimi yarı-yarıya düştü. 15.000 kadar küçüklü büyüklü ticaret firması iflas etti. İşsizlik birdenbire artmaya başladı. 1929'da işsiz sayısı 2 milyon kadar iken, bu sayı 1932'de 6 milyon olacaktır. Bütçe açığını kapatmak için vergilerin yükü artarken, Almanya bir yandan da tamirat borcu ödüyordu. Bu karamsarlık ve kötümserlik havası içinde Versay Antlaşması yine kinlerin üzerinde toplandığı en önemli mesele ve başlıca tartışma konusu oldu. Bu ise Nazi Partisinin silahını kuvvetlendirdi. Nazi Partisinin daha ilk günlerden itibaren kendisine amaç edindiği meselelerin başında **Versay Antlaşmasının yok edilmesi, komünist düşmanlığı, Alman ırkının üstünlüğü ve dolayısıyla Yahudi aleyhtarlığı geliyordu.**

1925'in doğurduğu şartlar içinde, Nazilerin bu sloganları, birçok aydınları Nazi Partisine çekti. İşsiz üniversiteli Nazi Partisine girdi. Yahudilerin rekabetinden şikayetçi olan avukat, doktor, bankacı, tüccar bu partiye girdi veya bu partiyi destekledi. Vereinigte Stahlwerke Alman çelik tröstünün sahibi Fritz Thyssen, Ruhr'un kömür kralı Emil Kirdof ve Bavyeralı ve Rheinlandlı daha birçok sanayici, komünist düşmanlığı dolayısıyla Nazi Partisine önemli para yardımları yaptılar.

- ▶ Almanya'nın iç durumu tekrar 1919-23 arasındaki şekline dönmüştü. Bu durum karşısında Merkez'in lideri Heinrich Brüning kabinesi merkez partilerini kuvvetlendirmek ve kuvvetli bir hükümet kurmak için 1930 Eylülünde genel seçimlere gitti.
- ▶ Seçimler Nazi Partisi için beklenmedik derecede büyük bir zafer oldu. 1928 seçimlerinde ancak 12 Milletvekili seçtirebilmiş iken, 1930 seçimlerinde 6.407.000 oy (% 18.3) ile 107 milletvekilliği kazandı. Bir merkez partisi olan Sosyal Demokrat Partisinden (143 milletvekili) sonra en kuvvetli parti şimdi Nazi Partisi oluyordu. Komünist Partisi de bu seçimden kuvvetlenerek çıktıysa da, 54 milletvekilliğinden ancak 77'ye yükselebildi.
- ▶ 1931 Martında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçiminde, Nazi Partisi, Mareşal Hindenburg'un karşısına kendi adayı ve parti lideri Adolf Hitler'i çıkardı. Hindenburg'un 18.651.497 (% 49.6) oyuna karşılık Hitler 11.339.446 (% 30.1) ve Komünist Partisinin adayı Thaelmann 4.983.341 (% 13.2) oy aldı. Hindenburg oyların salt çokluğunu alamadığından, Nisan ayında seçim yenilendi. Bu sefer Hindenburg 19.359.983 (% 53) oyla Cumhurbaşkanı seçildi. Fakat Hitler de oy sayısını 2 milyondan fazla arttırıp 13.418.547 oy (% 36.8) almıştı. Komünist Thaelmann ise 3.7 milyon (% 10.2) oy kazanmıştı.

Cumhurbaşkanı Hindenburg, Başbakan Brüning'in de telkini ile, Cumhurbaşkanı olur olmaz bir kararname ile **Nazi Partisinin SS ve SA teşkilatlarını kapattı**. Fakat bu tedbir Nazilerin kuvvetini etkileyemedi. **1932 Temmuzunda yapılan genel seçimlerde Nazi Partisi 13.745.000 oy ve Reichstag'ın 608 üyeliğinden 230'unu kazanarak Almanya'nın en büyük partisi oldu**. Sosyal Demokratlar 133 milletvekili ile ikinci ve komünistler de 89 milletvekilliği ile üçüncü büyük parti oluyordu. Cumhurbaşkanı Hindenburg, Brüning'i başbakanlıktan uzaklaştırıp, kabineyi kurma görevini eski askerlerden **Franz von Papen'a** verdi. Von Papen'in Nazi Partisine sempatisi vardı ve bu sebeple Nazi Partisi Von Papen hükümetini destekledi. Von Papen da, SS ve SA'ları yasaklayan kararı derhal yürürlükten kaldırdı. Fakat Von Papen da başbakanlıkta fazla tutunamadı ve Aralık **1932'de Schleicher** kabinesi işbaşına geldi. Lakin Schleicher parlamentoda devamlı olarak Nazilerin mukavemetiyle karşılaştı. Öte yandan Von Papen da Hindenburg ve Hitler ile görüşmelerde bulunarak Nazi Partisini iktidara getirmeye çalışıyordu. Von Papen da Schleicher'e cephe almıştı. Çünkü Von Papen'in başbakanlıktan düşmesinde Schleicher önemli rol oynamıştı. Schleicher'in işleri yürütemeyeceğini gören Cumhurbaşkanı Hindenburg, **30 Ocak 1933'de**, başbakanlığı Nazi Partisi lideri **Adolf Hitler'e** verdi. Nazi Partisi nihayet iktidarı ele geçirmişti.

1933 Şubatında, Reichstag binasının bir gece esrarlı şartlar altında yanması üzerine, bunun suçunu komünistlere yükleyerek komünistlere karşı gayet sert tedbirler aldı. Fakat 1933 Martında yapılan seçimde Naziler çoğunluğu elde edemediler ve ancak 288 milletvekilliği kazanabildiler. Bunun üzerine Hitler, 24 Mart 1933 de, tevkif edilen komünist ve sosyal demokrat milletvekillerinin hazır bulunmadığı Reichstag'dan, SA ve SS'lerin silahlarının gölgesinde, **4 yıl için olağanüstü yetkiler istedi ve bunu da aldı.** Hemen arkasından bütün partileri yasaklayarak Nazi Partisinin diktatörlüğünü kurdu. 1945'e kadar yaşayacak olan Nazi Almanyası'na Hitler 3. Reich adını vermiştir. Ona göre, Mukaddes-Roma Germen İmparatorluğu 1. Reich, Bismarck'ın 1871'den 1919'a kadar devam eden Almanyası da 2. Reich idi.

Bundan sonra Nazi Partisi Alman milletinin ekonomik, kültürel ve sosyal hayatının her yönünü kontrol altına aldı. Gençliğin, Nazi Partisinin ideallerine göre disiplinli bir militarist organizasyon içinde yetiştirilmesine gidildi. Sendikalar kaldırılarak, işçi teşekkülleri Nazi Partisine bağlandı. Bütün büyük endüstriler de Nazi Partisinin ve devletin kontrolü altına sokuldu. Nazi Partisi aleyhtarları, komünistler ve Yahudiler tevkif edilerek toplama kamplarına gönderildi. Gizli polis teşkilatı Gestapo (Geheime Staatspolizei) vatandaşın ve toplumun her türlü faaliyetini gözaltına aldı.

Hitlerle beraber Almanyası'nın dış politikası da hareketlendi. Bunu olayları ve gelişmeleri izlerken kolaylıkla göreceğiz. Hitler'in dış politika faaliyeti üç aşamada gelişmiştir:

- 1) Versay zincirlerinin kırılması, yani Almanyası'nın Versay'ın kayıtlamalarından kurtarılması.
- 2) Ein Volk, Ein Reich: Bir Millet, Bir Devlet ilkesinin gerçekleştirilmesi. Yani Almanyası'nın sınırları dışında yaşayan bütün Almanların birleştirilmesi ve bir tek devlet altında toplanması.
- 3) Lebensraum: Hayat Sahası. Bu, Nazi emperyalizminin adı idi. Hitler Almanyası'ı Almanların yaşamadığı birçok memleketleri de kendi sınırları içine katma yoluna gidecekti.

ein Volk ein Reich ein Getr
Coke ist es

Coca-Cola

XI. Olympische Spiele
Berlin 1936

Volksabstimmung und Großdeutscher Reichstag

Stimmzettel

DER Du mit der am 13. März 1938 abgegebenen

Wiedervereinigung Österreichs mit dem Deutschen Reich
unverändert und stimmst Du für die Liste unseres Führers

Adolf Hitler!

Ja

Nein

**Kein Deutscher
brauchte zu frieren**

11,5 Millionen Kubikmeter

Das ist 4x die Cheops-Pyramide

**So viel Kohle gab Euch das Winterhilfswerk
Das ist eine Tat des Führers
Gib ihm Deine Stimme!**

**Keiner soll hungern!
Keiner soll frieren!**

Winterhilfswerk des Deutschen Volkes 1934/35

Nazi Almanya'sına Karşı İlk Tepkiler

Nazi Partisinin Almanya'da iktidara gelmesi, Versay sistemine dayanan **anti-revizyonist** bütün memleketlerde endişe ile karşılandı.

Almanya'nın Nazi Partisinin egemenliği altına girmesi en fazla Fransa ile Sovyet Rusya'yı korkuttu. Fransa 1919'dan beri Avrupa'da kurmuş olduğu üstünlüğü Versay Antlaşmasına borçlu idi. Nazi Partisinin yıllardan beri tekrarladığı gibi, Almanya'nın ilk işi ellerini Versay'ın kelepçesinden kurtarmak olacaktı. Bu ise Fransa'nın Avrupa'daki üstünlüğünü sona erdirecek bir gelişmeden başka bir şey olamazdı.

Sovyet Rusya'ya gelince; Nazi Partisinin, kuruluşundan beri bir yandan Versay sistemine karşı mücadele ederken, bir yandan komünistlerle mücadele etmesi ve Hitler'in iktidara geçer geçmez yaptığı ilk işlerden birinin komünist milletvekillerini tevkif ettirmesi karşısında, Sovyet Rusya'nın gelecek hakkındaki endişelerinin derinliğini anlamak kolaylaşır.

1931-32'de Uzakdoğu'da da Japonya'nın Mançurya'ya yerleşerek Sovyet Rusya'nın sınırlarının dibine gelmesiyle de, Sovyetler iki tehdit arasında sıkışmış oluyorlardı. Bunun içindir ki, Dışişleri Bakanı Litvinov Komünist Partisi Merkez Komitesinde 29 Aralık 1933 günü yaptığı açıklamada, Almanya ile Japonya'ya önemli bir yer ayırmış, Japonya'dan duyulan endişeleri gizlememiş, Alman-Sovyet münasebetlerinin bir yıl öncesine nazaran "tanınmaz" hale geldiğini söylemiş ve Sovyet Rusya'nın Almanya'ya karşı hiçbir saldırgan niyeti olmadığına dair teminat vererek elinden geldiği kadar yumuşak ve yatıştırıcı bir davranış almaya çalışmıştır.

- 1933'e kadar artan bir şekilde gelişen Sovyetlerin Almanya'dan ithalatı, 1933'de global ithalatın % 42.5'i iken 1934'de bu nisbet % 12.4'e düşecek ve Sovyet Rusya dış ticaretini İngiltere ile Birleşik Amerika'ya yöneltecektir. Japonya'nın Mançurya'yı işgali Birleşik Amerika ile Sovyet Rusya'yı aynı tehlike karşısında bıraktığından, Sovyetler Birleşik Amerika'ya daha fazla eğilim göstermişler ve 1933 Ekiminde Amerika'nın Sovyet Rusya'yı resmen tanımasını sağlamışlardır.

Sovyetler, kara Avrupa'sında ortaya çıkan Nazi tehlikesine karşı Fransa'ya kaymışlar ve 3'üncü Cumhuriyet Fransa'sının Bismarck Almanya'sına yaptığı gibi, Fransa da bir Fransız-Rus yakınlaşmasını hoşnutlukla karşılamıştır.

Hitler'in Versay sistemini yıkmak için giriştiği teşebbüsler karşısında **Fransız-Rus yakınlaşması daha da artacak ve 1935 yılında iki devlet arasında bir karşılıklı yardım antlaşması imzalanacaktır.** Öte yandan, Nazi Almanya'sı karşısında doğan Fransız-Rus yakınlaşmasının bir diğer sonucu da, gerek Fransa'nın ve gerek İngiltere'nin çabaları sonucu, 1934 Eylülünde, Sovyetler Birliği'nin Milletler Cemiyetine üye olarak kabulü ve Konsey üyeliğine seçilmesidir.3. Reich'in komünist aleyhtarlığı Sovyetleri, Batı ile ve Batı'nın Sovyet aleyhtarı bir bloku saydıkları Milletler Cemiyeti ile bir işbirliğine götürüyordu.

Nazi Almanyası'ndan duyduğu korku Fransa'yı, öte yandan, Küçük Antant ile de daha sıkı bağlara ve bu ittifak sistemi ile daha yakından ilgilenmeye götürecektir.

Nazi Partisinin iktidara geçmesi, en az Fransa ve Sovyet Rusya kadar **Polonya**'da da korku uyandırdı. Çünkü Nazi Partisinin Dantzig'deki kolu da yıllardan beri faaliyette bulunuyor ve Dantzig ve Koridor'u Almanyaya'ya katmak için çaba harcıyordu. Fakat bu korku gerçekleşmedi ve **Hitler Polonya ile 26 Ocak 1934'de, iki devlet arasındaki anlaşmazlıkları barışçı vasıtalarla çözme amacını güden bir saldırmazlık deklarasyonu** imzaladı.

Halbuki bütün Avrupa, Nazilerin iktidara geçmesiyle birlikte Almanyanın Dantzig ve Koridor meselesini ele almasını beklemekteydi. Hitler'in bunu yapmayışının sebebi, önce Batı tarafındaki işlerle uğraşmaya karar vermesi, Polonya'yı yatıştırmak suretiyle 1921 Fransa-Polonya ittifakını zayıflatmayı düşünmesi ve Avrupa'da Almanyaya hakkında barışçı izlenimler yaratmak, istemesiydi. Gerçekten 1934 Alman-Polonya deklarasyonu bütün Avrupa'da bir ferahlık uyandırmıştır. Lakin birkaç ay sonra Almanyanın Avusturya'yı ilhak için yaptığı teşebbüs bu ümitleri çabucak söndürecek.

Almanya'nın Avusturya'yı İlhak Teşebbüsü

Avusturya'daki Nazi hareketinin gelişimi Almanya'dakine paralel olmuştur. Almanya'da olduğu gibi Avusturya'da da Nazi hareketi 1929'dan itibaren birdenbire kuvvetlenmeye başlamıştır. 1928'de Avusturya'da ancak 7.000 kadar Nazi varken, 1930'da bu sayı 100.000'e yükselmiştir. **Naziler Almanya'da iktidara geçtikten sonra, Avusturya Nazilerini kışkırtmaya ve onlara her türlü yardımı yapmaya başlamışlardır.**

Almanya'nın bu tutumu ve desteği şüphesiz, Avusturya Nazilerine büyük cesaret vermiş ve Naziler ortalığı karıştırmaya ve karışıklıklar çıkarmaya başlamışlardır. Orta Tuna bölgesinde beliren bu Nazi tehlikesi karşısında büyük devletler ve Küçük Antant devletleri Avusturya'yı desteklemişlerdir. Özellikle Faşist İtalya Avusturya'nın arkasında yer almıştır. Avrupa devletlerinin bu müsait durumunu gören Avusturya başbakanı **Dr. Engelbert Dollfuss**, 1933 Martından itibaren demokratik rejimi bir tarafa bırakarak diktatörlük yoluna gitmiş ve 1933 Haziranında da Nazi Partisini kanun dışı ederek, eyalet meclislerindeki bütün Nazi temsilcilerini azletmiştir. Mussolini İtalyası Dollfuss diktatörlüğünü kanadı altına almış ve İtalya, Avusturya ve Macaristan arasında 1934 Martında, aralarında sıkı bir ekonomik ve siyasal işbirliği kuran bir antlaşma imzalanmıştır.

Dollfuss diktatörlüğünün içeride ve dışarda aldığı bu tedbirler Nazileri kesin harekete geçmekten alıkoyamadı. **25 Temmuz 1934 günü, Avusturya polisi üniforması giymiş olan bir grup Nazi, Viyana'daki başbakanlık binasına girerek başbakan Dollfuss'ü öldürdüler ve Nazilerin iktidarı ele almış olduğunu ilan ettiler.** Lakin hareket çok az bir kuvvetle ve zayıf bir şekilde yapıldığından, hükümet kuvvetleri derhal duruma hakim oldular.

1936 Temmuzunda Avusturya ve Almanya bir anlaşma imzaladılar. Buna göre, **Almanya Avusturya'nın bağımsızlık ve egemenliğine saygıyı taahhüt ediyor** ve her iki taraf memleketlerindeki Naziler meselesini kendi iç meselesi sayıyordu. Bunun anlamı, birbirlerinin iç işlerine müdahale etmeyecekleri idi. Bununla beraber, Avusturya Almanya'ya karşı daha "Alman" bir politika izleyecekti. Fakat anlaşmanın gizli hükümlerine göre, Avusturya hükümeti Nazilerin faaliyetine müsaade edecek ve "yakın bir gelecekte" Nazilerin de hükümette siyasi sorumluluk almalarına imkan verecekti.

Avusturya'yı 1936'da Almanya ile böyle bir anlaşmaya götüren sebep, Almanya'nın 1935'den itibaren Versay hükümlerini kaldırmaya başlaması ve buna karşılık devletlerin de buna etkili bir mukavemet göstermemiş olmasıdır.

Almanya'nın Versay Kayıtlarından Kurtulması

Hitler, iktidara geçtiği günden itibaren, Versay hükümlerini bir tarafa bırakarak, Almanya'yı gizli silahlandırmaya karar vermiş ve 1934 yılından itibaren silahlanma faaliyetine girişmişti. 1933 Ekiminde Silahsızlanma Konferansından ve Milletler Cemiyetinden çekilmesinin sebebi buydu.

1 Ekim 1934'e kadar Alman Ordusunun 100.000'den 300.000'e çıkarılmasına karar verilmiş, 26.000 tonluk kruvazörlerin yapımına girişilmiş ve Hava Bakanı Goering'in giriştiği faaliyetlerle sivil havacılık ve hava sporları adı altında **uçak yapımına** ve askeri pilot yetiştirilmesine başlanmıştı. Bu işler sıkı bir gizlilik içinde cereyan etmesine rağmen, devletler olup bitenleri sezinlemişlerdi. Bunun içindir ki, İngiltere Hükümeti 1 Mart 1935'de yayınladığı bir Beyaz Kitap'ta, silahsızlanma çalışmalarının sonuçsuz kalması ve Almanya'nın da silahlanma faaliyetine girişmesi karşısında, İngiltere'nin de savunma gücünü arttırmaya karar verdiğini açıkladı.

Öte yandan Fransa da, Almanya'nın bu silahlanması karşısında ve doğum nispetinin gittikçe düşmesi dolayısıyla, 15 Mart 1935'de, mecburi askerlik süresini uzatan bir kanun kabul etti. Başbakan Flandin, parlamentoda yaptığı konuşmada, bu kanunun sebepleri arasında Almanya'nın silahlanmasını ve 1936'da 200.000 kişilik bir kuvvete sahip olacağını özellikle belirtiyordu.

İngiltere ve Fransa'nın bu hareketleri Hitler'e aradığı fırsatı verdi ve Hitler 16 Mart 1935 günü Alman milletine yayınladığı bir demeçte, Versay Antlaşmasıyla Almanya'ya yükletilen silahsızlanmanın diğer devletlerin de silahsızlanması için bir ilk adım teşkil edeceğinin söylenmesine rağmen diğer devletlerin bunu yapmadığını, aksine gittikçe silahlanmaların arttırdığını, bu durum karşısında Alman hükümetinin de "Alman Reich'inin bütünlüğünü korumak", Almanya'ya karşı "milletlerarası saygıyı sağlamak" ve genel barışın garantisi olmak üzere, mecburi askerlik sistemini ihdas ettiğini açıkladı. Aynı gün yayınlanan kanuna göre Almanya'nın 36 tûmenden mürekkep 12 Kolorduluk bir kuvveti olacaktı ki, bu yaklaşık olarak 550.000 asker demekti. Bu suretle Almanya, Versay'ın en ağır zincirlerinden birinden ellerini kurtarmış oluyordu.

Almanya'nın Versay Antlaşmasının en önemli hükümlerini tek taraflı olarak feshetmesi bütün devletlerde endişe yarattı. Fransa ve İngiltere Almanya'yı protesto ettiler. İngiltere Dışişleri Bakanı Berlin'i, Varşova'yı, Moskova'yı ve Prag'ı ziyaret ederek, Almanya ile bir uzlaşma sağlamaya ve diğerlerinin de endişelerini yatıştırmaya çalıştı. Fakat Almanya'nın bu hareketi karşılıksız bırakılmadı ve **Fransa, İtalya ve İngiltere** arasında **14 Nisan 1935'de Stresa Anlaşmaları** imzalandı. Almanya'ya karşı ortak bir cephe kuran bu anlaşmalar, **Almanya'nın hareketini protesto ediyor, Locarno Anlaşmalarına olan bağlılığı belirtiyor ve Avusturya'nın bağımsızlığını koruma amacını ifade ediyordu.**

Bununla beraber İngiltere, daha realist bir tedbire başvurmuş görünüyor. İngiliz-Alman deniz silahları yarışının tekrar canlanmasından ve Almanya'nın denizlerde tekrar kuvvetlenmesinden endişe eden İngiltere, Alman deniz kuvvetini sınırlamak ve bu konuda Almanya ile anlaşmak istedi. 18 Haziran 1935'de teati edilen notalarla, Almanya deniz kuvvetini İngiltere'ninkinin % 35'inin üstüne çıkarmamayı kabul etti. Yalnız **İngiltere Almanya'nın denizaltı gemileri yapmasını kabul ediyordu** ki, Versay Antlaşması Almanya'ya denizaltı gemileri yapımını yasaklamıştı. Stresa'da kurulan cephe birliğinden sonra gelen bu anlaşma Fransa'da hayretle karşılandı. Stresa cephesi yıkılmış ve Versay sisteminin temeli çökmüştü. İngiliz-Alman anlaşması İngiltere'nin bundan sonra Nazi Almanya'sına karşı uygulayacağı yatıştırma politikasının başlangıcını teşkil eder.

İngiltere'nin Almanya'ya karşı gösterdiği bu davranış, Fransa'nın Nazi Almanya'sına karşı başvurduğu tedbirlerle yakından ilgiliydi. Nazi Almanya'sı ortaya çıktıktan sonra ve özellikle 1934 Ekiminde Dışişleri Bakanlığına gelen Pierre Laval ile birlikte, Fransız-İtalyan münasebetleri hızla gelişti. Fransa İtalya'ya daha fazla kaydı ve 1935 Ocak ayında iki devlet arasında Laval-Mussolini Anlaşmaları denen anlaşmalar imzalandı. Bu anlaşmalar iki devletin sömürgelerinde bazı düzenlemeler yapıyor ve Avusturya'nın bağımsızlığını garanti altına alıyordu. Küçük Antant devletleri de Laval-Mussolini anlaşmalarından hoşnut kaldı.

Laval, bir yandan İtalya ile bir yakınlaşma kurarken, öte yandan da Almanya ile münasebetleri yumuşatmak ve Alman silahsızlanmasını etkisiz kılacak garantiler sağlamak istedi. İngiltere'nin de kabulünü elde ettikten sonra, 1935 Şubatında Almanya'ya, İtalya ve Belçika'nın da katılımıyla beş devlet arasında bir Hava Lokarno'su imzasını teklif etti. Buna göre, taraflardan birinin havadan bir saldırıya uğraması halinde, diğerleri ona bütün hava gücü ile yardım edeceklerdi. Yani bir hava saldırısına karşı birbirlerine garanti veriyorlardı. Fransa'nın bundan amacı, Alman hava kuvvetlerinin bir saldırısına karşı İtalya ve İngiltere'nin yardımını sağlamaktı. Lakin aynı zamanda bu teklifin kapsadığı anlam da şuydu ki, Versay Antlaşması yasaklamış olduğu halde, **Almanya'nın hava kuvvetine sahip olması resmen kabul edilmiş oluyordu.**

Almanya bu teklife yanaşmadı ve 16 Mart 1935'de mecburi askerlik sistemini kabul ederek kara kuvvetlerini arttırdı. Fransa Almanya ile bir anlaşma sağlayamayınca, Sovyet Rusya'ya döndü. Esasına bakılırsa, Almanya'da Nazizm'in iktidara gelmesiyle birlikte Fransa bir Fransız-Sovyet ittifakını düşünmüş ve onun için Sovyet Rusya'ya birdenbire yaklaşmıştı.

Fransa 2 Mayıs 1935 de Sovyet Rusya ile ikili bir ittifak imzaladı. Karşılıklı Yardım Paketi adını alan bu ittifaka göre, taraflardan biri bir Avrupa devletinin saldırısına uğrama tehdidi ve tehlikesi karşısında kalırsa, taraflar, alınacak tedbirler konusunda derhal birbirlerine danışacaklardır. Eğer taraflardan biri, kendisinin kışkırtması olmaksızın, bir Avrupa devletinin saldırısına uğrarsa, diğer taraf bütün gücü ile öbür tarafın derhal yardımına gidecektir.

Antlaşmadaki "Avrupa devleti" kaydı, açıktır ki, Almanya'yı birinci planda göz önünde tutmaktaydı ve ayrıca, bir Sovyet-Japon çatışması halinde Fransa'yı Sovyet Rusya'nın yardımına gitme zorunluluğundan kurtarmaktaydı.

16 Mayıs 1935'de Çekoslovakya ile Sovyet Rusya arasında da aynı nitelikte bir ittifak imzalandı. Yalnız bu ittifakın özelliği, Çekoslovakya ile Sovyet Rusya arasındaki karşılıklı yardım taahhüdünün işlemesinin, ancak Fransa'nın da yardıma gelmesine bağlanmış olmasıydı. Bu suretle ittifak üçlü bir şekil kazanmış olmaktaydı.

Almanya'nın Ren Bölgesine Askerini Sokması

Fransız-Sovyet ittifakını 27 Şubatta 1936'da onaylanması üzerine Almanyaya, Versay'ın kayıtlarından kurtulmak için yeni bir fırsat yakaladı.

7 Mart 1936 da İngiltere, Fransa ve İtalya'ya verdiği aynı metinli **notalarda**, Fransız-Sovyet ittifakının gerek Milletler Cemiyeti Paktının hükümlerine, gerek **Lokarno anlaşmalarının ruhuna aykırı olduğunu, çünkü, bu ittifaka göre bir Sovyet-Alman çatışması halinde Fransa'nın, Milletler Cemiyeti kararını beklemeden Almanya'ya karşı savaşa geçmek zorunda olduğunu, bunun da Milletler Cemiyeti Paktına aykırı olduğunu, bu sebeplerle Almanya'nın da kendisini artık Lokarno anlaşmaları ile bağlı saymayıp, batı sınırlarının güvenliğini ve savunmasını garanti altına almak üzere Ren Bölgesi üzerinde tam egemenliğini tesis etmeye karar verdiğini bildirdi.** Aynı gün Alman askerleri Versay Antlaşması ile askerlikten tecrit edilmiş Ren bölgesine girmeye başladılar. Almanya bu suretle Versay'ın ağır bir yükünü daha sırtından atmış olmaktaydı.

Almanya bu işi yaparken zamanı çok iyi seçmişti. Milletler Cemiyeti İtalya-Habeş buhranı ile meşguldü. Bu buhran içinde İngiltere ile İtalya arasındaki münasebetlerin bozulması, Roma anlaşmaları ile İtalya'yı serbest bırakan Fransa'nın İngiltere ile birlikte hareket etmemesi sonucu İngiliz-Fransız münasebetlerinin gevşemesi, Almanya'ya karşı kurulan Stresa Cephesini parçalamıştı.

Almanya'nın Ren boylarına tekrar askerini sokması en fazla Fransa'da tepki uyandırdı. Şimdi Fransa'nın kuzeyinde silahlanmış ve tahkim edilmiş bir cephe ve silahlanmış bir Almanya ortaya çıkıyordu ki, bu Fransa'nın güvenliğini zayıflatacak bir gelişmeydi. Ayrıca, şimdi Fransa bütün dikkatini bu tarafa yöneltmek zorunda kalacağından, kurmuş olduğu ittifak sistemlerini kuvvetle desteklemesi ve bu sistemleri işletebilmesi de kolay olmayacaktı. Kısacası Avrupa'daki Fransız üstünlüğü ve kuvvetler dengesi artık büyük bir değişiklik geçiriyordu.

Almanya 7 Mart notasında, Lokarno anlaşmalarını feshettikten sonra, birçok barışçı teklifler de ileri sürmüştü. Bunlar, Batı sınırlarında Almanya ve Fransa ile Belçika topraklarında askerlikten tecrit edilmiş bölgelerin kurulması, Hollanda'nın da dahil olmasıyla, Hollanda, Belçika, Fransa ve Almanya arasında 25 yıllık bir saldırmazlık paktının imzası ve İngiltere ile İtalya'nın da bu paktı garanti etmesi, Almanya'nın doğu komşuları ile saldırmazlık paktı imzalaması, eşitlik haklarının ve bütün Alman topraklarında Almanya'nın egemenliğinin tanınması şartıyla Almanya'nın yeniden Milletler Cemiyetine girmesi idi.

Bu barışçı teklifler dolayısıyla İngiltere Fransa kadar ileri gitmeye yanaşmadı ve Almanya'nın Versay'a aykırı olan bu hareketi Milletler Cemiyetine havale edildi. Milletler Cemiyeti Almanya'nın Versay Antlaşmasına aykırı hareket ettiğini ilandan başka bir şey yapamadı. Devletler Almanya'nın olup-bittisini kabul zorunda kaldılar.

Belçika, 1936 Ekiminde, Fransız ittifakından çıkarak tarafsızlık politikası izleyeceğini ilan etti. Bu ise, Fransa'nın 1. Dünya Savaşından sonra izlemeye başladığı ittifaklar sistemine ağır bir darbeydi. Bu yeni politikası ile Belçika Lokarno blokundan ayrılmış oluyordu. İtalya'nın da durumu meydanda olduğuna göre, yeni bir Lokarno kurulamazdı.

Bu sebeple İngiltere, 27 Kasım 1936 da, kıskırtılmamış bir saldırı halinde Belçika'nın bağımsızlık ve toprak bütünlüğü için tek taraflı olarak Belçika'ya garanti verdi. 4 Aralık'ta Fransa hem Belçika'ya ve hem de İngiltere'ye garanti verdi. Bunun üzerine İngiltere de 14 Aralık'ta Fransa'ya garanti verdi. Böylece Lokarno'nun yerini karşılıklı garanti sistemi almış oluyordu. Yalnız Belçika, İngiltere ve Fransa'dan garanti almasına karşılık, herhangi bir garanti vermedi.

Almanya'nın Ren'i militarize etmesi Küçük Antant tarafından da endişe ile karşılandı. Küçük Antant Konseyi, 7 Mayıs 1936 da Belgrad'da yayınladığı bir bildiride, milletlerarası durumu "çok ciddi" olarak nitelendirdi ve Küçük Antant'ın barış antlaşmaları sistemine olan bağlılığını bir kere daha teyit etti.

Balkan Antantı da aynı endişeyi duymaktan geri kalmadı. Balkan Antantı Daimi Konseyi de, yine Belgrad'da 6 Mayıs'ta yayınladığı bildiride, "güvenliğe saygı" ve "sınırların dokunulmazlığı" ilkelerine olan bağlılığını bir kere daha açıkladı.

1936 yılı sonunda, İtalya ve Almanya'nın hareketleri sonucu, Lokarno Anlaşmalarının açmış olduğu işbirliği ve barış havası artık sona eriyordu. Esasına bakılırsa Batı'nın bu gelişmeler karşısındaki tepkisi çok zayıf olmuştu. Bunun içindir ki, Almanya, 14 Kasım 1936 da, Versay Antlaşması ile enternasyonalize edilen Kiel kanalı ile diğer Alman nehirlerine ait Versay hükümlerini de ilga ederek bu su yolları üzerindeki mutlak Alman egemenliğini tekrar kurdu. Bahis konusu nehirler Elbe, Oder, Tuna, Niemen, Ren ve Moselle nehirleri idi.

Berlin-Roma Mihveri

İtalya, Nazilerin Almanya'da işbaşına geçtiği günden itibaren Almanya'dan endişe duymuş ve Nazi Almanya'sının Avusturya ile birleşerek, kendi nüfuzu altında bulunan Orta Tuna bölgesine egemen olmasından daima çekinmişti.

Bunun içindir ki Batılılarla Stresa Cephesini kurmuştu. Fakat İtalya'nın Habeşistan'a yerleşmesi, İtalya'nın durumunda esaslı değişiklikler meydana getirdi. İtalya şimdi denizaşırı bir imparatorluk toprağını korumak zorundaydı. Bu ise kolay görünmüyordu. Bir yandan İtalya'nın Habeşistan üzerinden Mısır'ı tehdit eder duruma geçmesi, öte yandan Akdeniz'de kuvvetli bir deniz devleti olarak ortaya çıkması, İngiltere üzerinde tepkisiz kalmamış ve bundan sonra İngiliz-İtalyan münasebetleri bir rekabet çerçevesi içine girmiştir.

Bundan başka, 1936'dan itibaren İtalya-Fransız münasebetleri de değişmeye başladı. 1936 ilkbaharında Fransa'da yapılan seçimlerle Radikal Sosyalistler (Edouard Daladier), Sosyalistler (Leon Blum) ve Komünistler (Maurice Thorez) Halk Cephesi adı altında bir seçim ittifakı yapmışlar ve kesin bir zafer kazanmışlardı. Leon Blum bir Halk Cephesi kabinesi kurmuş ve komünistler buna alınmamışsa da, Komünist Partisi, Moskova'dan Komintern'in verdiği talimata uyarak Blum kabinesini desteklemiştir. Halk Cephesi hükümeti zamanında Fransız-Sovyet münasebetleri daha da gelişmiş ve buna karşılık bu hükümetle beraber İtalya'ya karşı **Laval Politikası da değişmiştir**. Kısacası Stresa Cephesi ortakları ile münasebetleri artık tamamen değişmeye başlamıştı.

1936 Temmuzunda İspanya'daki solcu Halk Cephesi hükümetine karşı sağcıların ayaklanması ve İspanya'nın solcuların egemenliği altına düşmesi ihtimali de İtalya'yı endişelendiriyordu. Fransa ve Sovyet Rusya ise solcuları destekliyorlardı.

Bu şartlar içinde İtalya Avrupa'da kendisine bir destek aramak zorunda kaldı. Bu destek ise Nazi Almanyası'ndan başkası olamazdı. Hitler daima İtalya ile bir yakınlaşma kurmak istemiş ve hatta İtalyan-Habeş savaşı sırasında, Milletler Cemiyetinin zorlama tedbirlerine aldirmayarak, başta kömür olmak üzere birçok stratejik, maddeleri İtalya'ya satmaya devam etmişti. Bu ise İtalya'yı hoşnut bırakmıştı. Yalnız iki devletin yakınlaşmasını önleyen önemli mesele, Almanyası'nın Avusturya'daki faaliyeti idi. Fakat Mussolini şunu da gördü ki, Almanyası'nın Avusturya üzerindeki emellerinin gerçekleşmesine engel olamayacaktır.

Bu, Batılılardan sonra bir de Almanyası ile münasebetlerini çıkmaza sokmak demek olurdu. Halbuki şimdi Batılılar karşısında İtalya ile Almanyası'nın durumları arasında büyük bir paralellik ortaya çıkmıştı ve bir Alman-İtalyan blokunun kurulmasında, İtalya'nın birçok menfaatleri olabilirdi. Nihayet Almanyası'nın 11 Temmuz 1936 da Avusturya ile bir anlaşma yapıp, kendisinin Avusturya'nın bağımsızlığına saygı gösterme taahhüdünde bulunmasına karşılık, Avusturya'nın da Naziler hakkında bazı hoşgörür tedbirler alması, İtalya'yı bu konuda da ferahlatınca, iki devlet arasında bir yakınlaşma meydana geldi. **İtalya ile Almanyası arasında 1936 yazında birçok karşılıklı ziyaretler yapıldı. Mussolini'nin damadı ve İtalyan Dışışleri Bakanı Kont Ciano 1936 Ekiminde Almanyası'yı resmen ziyaret etti** ve büyük gösterilerle karşılandı. Artık Avrupa'da bir İtalyan-Alman ortak cephesi ortaya çıkıyordu. Almanyası'nın Avusturya ile yaptığı barış ve Macaristan'ın İtalya ile iyi münasebetleri de göz önüne alınınca, 1. Dünya Savaşından önceki Üçlü İttifak tekrar kurulmuş gibi görünüyordu. Almanyası, İtalya ve Avusturya-Macaristan çok değişmiş şartlar altında tekrar buluşuyorlardı.

Berlin-Roma Mihveri, 2. Dünya Savaşının sonuna kadar milletlerarası münasebetlerde çok sözü edilen bir deyim olacaktır.

Anti - Komintern Pakt

1936 Kasımında Berlin-Tokyo Mihveri de kuruldu. Bu, Almanya ile Japonya'nın Sovyet Rusya'ya ve Komintern'in milletlerarası komünizm faaliyetine karşı imzalamış oldukları Anti-Komintern Pakt'dır.

1935 tarihli Fransız-Sovyet ittifakının Almanya üzerinde yarattığı tepki, sadece Ren boylarının Almanya tarafından militarize edilmesi sonucunu vermemiş, fakat aynı zamanda Almanya 1936 Martından itibaren komünizme ve dolayısıyla Sovyet Rusya'ya karşı geniş bir kampanya açmıştır. Bunun nedenlerinden biri de 1936 Ağustosunda Sovyet Rusya'nın askerlik çağını 21 yaştan 19'a indirmesidir. Fransız-Sovyet ve Sovyet-Çekoslovak ittifaklarından sonra Sovyet Rusya'nın bu askeri tedbirleri Almanya'yı sinirlendirmiştir.

Almanya'nın bu faaliyeti ve davranışı Japonya'yı Almanya'ya yaklaştırmıştır. Japonya, Mançurya ve Jehol'ü ele geçirdikten sonra, İç Moğolistan'da faaliyete geçmişti. Bu Japonya'nın Asya'nın ortalarına kadar ilerleme niyetinin bir işareti idi. Bunu farkedenden Sovyet Rusya, 12 Mart 1936 da Dış Moğolistan Halk Cumhuriyeti ile bir ittifak antlaşması imzaladı. Bu ittifak tabiatıyla Japonya'ya yöneltilmişti ve Sovyet Rusya Japonya'ya bunu açıkça bildirmişti.

Japonya Çin'e girmek için de hazırlanmaktaydı. Böyle bir hareket ise, Çin komünistlerini destekleyen Sovyet Rusya ile Çin milliyetçilerini destekleyen Birleşik Amerika'nın tepkisine sebep olabilirdi. Yani, Almanya'nın Fransa ile Sovyet Rusya arasında kalması gibi, Japonya da kendisini Sovyet Rusya ile Birleşik Amerika arasında sıkışmış gibi görmekteydi. Gerek Almanya, gerek Japonya için ortak tehlike Sovyet Rusya görünüyordu. Bu sebeplerle, 25 Kasım 1936 da iki devlet Anti-Komintern Paktı imza ettiler. Anlaşma açık ve gizli olmak üzere iki kısımdı. Açık kısma göre, taraflar Komünist Enternasyonalinin (Komintern) faaliyetleri ve buna karşı savunma tedbirleri hakkında birbirlerine danışacaklar ve temas halinde bulunacaklardı. Memleketlerindeki komünist faaliyetlerine karşı sert tedbirler alacaklar ve bu konudaki işbirliğini sağlamak için de devamlı bir komite kuracaklardı. Gizli kısma göre de, taraflardan biri Sovyet Rusya'nın kışkırtılmamış bir saldırısına veya saldırı tehdidine hedef olursa ortak menfaatlerini korumak için alınacak tedbirler hakkında birbirlerine danışacaklar ve ayrıca, birbirlerine haber vermeden Sovyet Rusya ile hiçbir siyasal anlaşma yapmayacaklardı. Paktın süresi, 3'üncü Enternasyonal'in devamı süresince idi.

Anti-Komintern Pakta İtalya 6 Kasım 1937 de katılmış ve Berlin-Roma-Tokyo Mihveri teşekkül etmiştir.

Almanya'nın Avusturya'yı İlhakı (Anschluss)

Almanya'nın 1938 Martında Avusturya'yı ilhaki, Nazi Almanya'sının dış politikasında bir dönüm noktası olduğu kadar, bunun sonucu olarak da, iki savaş arası devresinin de önemli bir buhranını teşkil etmiştir.

Almanya'nın 1935'den itibaren silahlanmaya başlaması ve 1936 da Ren boylarına askerini sokması, Nazizmin Almanya'yı, Versay'ın en ağır zincirlerinden kurtaran adımlarını teşkil etmekteydi. Artık tamirat borçları da geçmişin malı olduğuna göre Almanya için bir Versay meselesi kalmamıştı. İşte bu durum Hitler'i dış politikasının ikinci merhalesine geçmeye sevk etmiştir: **Almanya dışındaki bütün Almanların bir tek devletin sınırları içine alınması (ein Volk, ein Reich).**

Bu politikanın gerçekleştirilmesi ve özellikle Avusturya'nın Almanya'ya katılması, aynı zamanda, Versay'ın son bir halkasının da koparılması olacaktı. Versay ve St. Germain antlaşmaları, Almanya ile Avusturya'nın birleşmelerini de yasaklamıştı.

Hitler Avusturya'yı ilhaka karar verirken, İspanya iç savaşı ile Japonya'nın Uzakdoğu'da Çin'e saldırmasının yarattığı atmosferden faydalanmış görünmektedir. Hitler'e göre, İspanya'da milliyetçilerin kazanması İtalya'nın Balear adalarına yerleşmesi demek olacaktı ki, ne İngiltere ve ne de Fransa buna tahammül edemeyeceklerinden İtalya'ya savaş açacaklardı. Halbuki, Almanya'nın Avusturya ve Çekoslovakya'ya taarruz etmesi işi, böyle bir savaş çıkmadan yapılmalıydı.

Hitler, Japonya'nın Uzakdoğu'daki hareketi ile İngiltere'nin Uzakdoğu'daki durumunun çok zayıfladığını, Habeşistan dolayısıyla İtalya ile İngiltere'nin Akdeniz bölgesinde bir çatışma içine girdiğini de bilmekteydi.

Hitler, Avusturya'yı ilhak için birdenbire kuvvete başvurmayıp, bunu içerden Avusturya Nazileri vasıtasıyla gerçekleştirmek istedi. 1937 yılında Avusturya Nazileri faaliyetlerini yine arttırmışlardı. Bunlar devamlı olarak Berlin'den talimat almaktaydılar. Avusturya polisinin baskınında Almanya'dan verilen talimatlar ele geçirildi ve Nazilerin 1938 ilkbaharında bir hükümet darbesine hazırlandıkları görüldü. Nazilerin bu hükümet darbesi teşebbüsü sonuçsuz kalınca, Hitler yine kuvvete başvurmadan önce, ilhakı Avusturya üzerinde baskı yoluyla gerçekleştirme yoluna gitti.

Hitler-Schuschnigg buluşması 12 Şubat 1938 de gayet sert bir hava içinde geçti. Daha doğrusu sadece Hitler, Avusturya'nın Almanya'ya karşı düşmanca politikasından şikayet ederek Avusturya'nın Almanya'dan ayrılamayacağını belirterek şöyle dedi: "Size bir kere daha söylüyorum ki, işler bu şekilde devam edemez. Benim tarihi bir misyonum var ve ben bu misyonu gerçekleştireceğim. Çünkü Tanrı bu misyonu yerine getirme görevini bana verdi. Benimle beraber olmayan ezilecektir". Hiçbir devletin Avusturya'nın yardımına gelmeyeceğini de hatırlatan Hitler, "İtalya mı? Mussolini'nin gözlerinin içini görüyorum... İngiltere mi? İngiltere Avusturya için bir tek parmağını bile kımıldatmayacaktır..." dedikten sonra, sözü Fransa'ya getirmiş ve Fransa Almanya'yı Ren boylarında durdurmaya kalkmış olsaydı, Almanya'nın gerileyeceğini, lakin artık Fransa için de vaktin çok geçmiş olduğunu söyledi.

- Bundan sonra Avusturya Başbakanına 7 maddelik bir ültimatom verildi. Buna göre Avusturya'da Nazi Partisinin faaliyetine izin verilecek; hapsedilmiş olan Naziler serbest bırakılacak, Avusturya Nazilerinden Dr. Seyss-Inquart İçişleri Bakanlığına ve diğer iki Nazi de Harbiye ve Maliye Bakanlığına getirilecek, Avusturya ordusu ve ekonomisi ile Alman ordusu ve ekonomisi entegre edilecekti. Schuschnigg'den bu istekleri 4 gün içinde yerine getireceğine dair imza alındı.
- Hitler Avusturya'nın ilhaki yolunda büyük bir adım atmıştı. Avusturya artık olmuş bir meyve gibi Almanya'nın eline düşebilirdi. Hitler 20 şubat 1938 de verdiği bir söylevde, Almanya'ya komşu iki memlekette 10 milyondan fazla Almanın yaşadığını ve hürriyetlerine sahip olmayan bu Almanları koruma görevinin Almanya'ya ait olduğunu bildiriyordu. Avusturya'nın 7 milyon nüfusa sahip olduğu ve Çekoslovakya'daki Sdet Almanlarının da 3 milyon kadar bulunduğu göz önüne alınınca, Avusturya'dan sonra sıranın Çekoslovakya'ya geleceği anlaşılıyordu.
- Fakat Avusturya başbakanının bir hareketi Hitler'in ümitleri için büyük bir engel ortaya çıkardı ve dolayısıyla Anschluss metodunu da değiştirmek zorunda bıraktı. Schuschnigg 9 Martta, Avusturya halkının bağımsızlığını korumak isteyip istemediği hakkında 13 Martta bir plebisit yapılacağını ilan etti. Schuschnigg'in plebisit kararı Hitler'i son derece sinirlendirdi. Avusturya'yı askerle işgale karar verip, 11 Martta Avusturya'ya verilen bir ltimatomda Schuschnigg'in başkanlıktan çekilip yerine Seyss-Inquart'ın getirilmesi istendi. Schuschnigg buna da boyun eğdi ve cumhurbaşkanı Miklas, 11 Mart akşamı Seyss-Inquart'ı başbakanlığa getirmek zorunda kaldı. Aynı anda Alman orduları Avusturya sınırlarından girerek memleketi işgale başladılar. 12 Mart günü Alman zırhlı kuvvetleri Viyana'ya giriyordu. Avusturya işgal edilmişti.

Avusturya'nın Almanya'ya ilhakı üzerine, bu memleket 3'üncü Reich'ın bir eyaleti (Land) olarak ilan edildi.

Anschluss karşısında Batılı devletlerin tepkisi çok zayıf oldu. Alman orduları Avusturya'yı işgale başladıkları gün Fransa hükümete sızdı. Siyasal istikrarsızlık ve hükümet buhranları Fransa'yı felce sürüklemişti. İngiltere'de Başbakan Chamberlain yatıştırma politikasına sınımsız sarılmıştı. Daha 12 Şubatta Hitler Schuschnigg'e ultimatom verdiği zaman Chamberlain, hiçbir tepki göstermemiş ve bundan hayret edilecek bir şey olmadığını, iki devlet adamının aralarındaki münasebetleri geliştirmek için bazı tedbirler aldığını söylemekle yetinmişti. 20 Martta da, bir özel mektubunda, Almanya Çekoslovakya'yı da işgal etmek isterse, ne Fransa'nın ve ne de İngiltere'nin bir şey yapamayacağını, bunu anlamak için haritaya bakmanın yeterli olacağını, bu sebeple İngiltere'nin Çekoslovakya'ya herhangi bir garanti veremeyeceğini yazıyordu.

Anchluss Amerika üzerinde bir tepki meydana getirmede. Dışişleri Bakanı Cordell Hull, 17 Martta verdiği bir söylevde, milletlerarası hukuk düzenine saygının zorunluluğundan söz ettiyse de, Amerika'nın dünya üzerinde polis görevi yapmaya niyetli olmadığını da belirtmekten geri kalmadı. Öte yandan Amerika, Avusturya'nın kendisine olan borçlarını şimdi Almanya'nın ödemesi gerektiğini bildirdiyse de, Hitler bunu tereddütsüz reddetti.

Almanya'nın Avusturya'dan sonra Çekoslovakya'ya dönmesi ihtimali Sovyet Rusya'yı endişelendirdi. Bunun için, İngiltere ve Fransa'ya başvurup, 1935 tarihli Fransız-Sovyet ittifakının Milletler Cemiyeti çerçevesi içinde işletilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasını teklif etti. Hatta İngiltere'de bazı çevreler bir Fransız-İngiliz-Sovyet ittifakının kurulmasını ileri sürdülerse de, ne Fransız ve nede İngiliz hükümetleri bu fikirlere olumlu bir tepki gösterdi. İngiltere ile Fransa'nın bu tutumları Sovyet Rusya için ümit kırıcı olduğundan, 1938 yazından itibaren Sovyet Rusya Almanya ile yakınlaşma imkanlarını aramaya başladı.

Anschluss karşısında İtalya'nın hiçbir harekette bulunmaması Hitler'i adeta minnettar bıraktı. Mussolini 16 Martta Faşist Meclisinde verdiği söylevde, İtalya'nın Avusturya'nın bağımsızlığı ile ilgilendiğini, lakin son olayların Avusturya halkının Anschluss'u istediğini gösterdiğini, bu durumda da İtalya'nın bir şey yapamayacağını söylüyordu.